

U C H W A Ł A Nr XII/90/2003

R a d y P o w i a t u Ł o w i c k i e g o

z dnia 26 listopada 2003 roku

w sprawie: uchwalenia Powiatowego Programu Przeciwdziałania
Bezrobociu i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy

Na podstawie art. 12 pkt 9c ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1592: zmiany: z 2002 r. Dz. U. Nr 23 poz.220, Dz. U. Nr 62 poz. 558, Nr 113 poz.984, Dz U. Nr 200 poz. 1688, Dz. U. Nr 214, poz.1806, z 2003 r. Dz. U. Nr 162, poz. 1568) –

§ 1 Uchwala się Powiatowy Program Przeciwdziałania Bezrobociu i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2 Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Łowickiego.

§ 3 Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 12 pkt 9c ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1592, zm. za 2002 r. Dz. U. Nr 62 poz. 558, Nr 113 poz.984, Dz. U. Nr 200 poz. 1688, Dz. U. Nr 214 poz.1806, z 2003 r. Dz. U. Nr 162, poz. 1568) – do wyłącznej właściwości rady powiatu należy uchwalanie takiego programu.

Program taki został opracowany przez Zespół ds. opracowania „Powiatowego Programu Przeciwdziałania Bezrobociu i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy” powołany przez Starostę Łowickiego Zarządzeniem Nr 26/2003 z 18 sierpnia 2003 roku.

Program opracowany jest w celu prowadzenia jednolitej polityki przeciwdziałania skutkom bezrobocia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy przez wszystkich partnerów działających na lokalnym rynku pracy.

Program promuje zatrudnienie oraz dostosowanie jego struktury i jakości do potrzeb lokalnego rynku pracy. Priorytety (obszary działania programu) są zgodne z obszarami ujętymi w Sektorowym Programie Operacyjnym Rozwoju Zasobów Ludzkich, przez który wdrażany będzie, między innymi Europejski Fundusz Społeczny. Projekty, w których uczestniczyć będzie Powiatowy Urząd Pracy przewidziane są w dwóch obszarach: SPO RZL i dotyczą wsparcia bezrobotnej młodzieży oraz osób długotrwale bezrobotnych.

Zwrócono w nim również uwagę na rozwój małych i średnich przedsiębiorstw, które tworzą najwięcej nowych miejsc pracy.

Zgodnie z § 4 ust. 2 Kryteriów Ustalania Środków Funduszu Pracy dla samorządów powiatowych Województwa Łódzkiego na finansowania programów na rzecz aktywnego przeciwdziałania bezrobociu oraz finansowanie innych fakultatywnych zadań, opracowanych przez Zarząd Województwa Łódzkiego „Program Przeciwdziałania Bezrobociu i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy” będzie podstawą do uzyskania dodatkowych środków, będących w dyspozycji Marszałka Województwa Łódzkiego.

Rady Powiatu Łowickiego
z dnia 26 listopada 2003 roku

P O W I A T Ł O W I C K I

**Powiatowy Program Przeciwdziałania
Bezrobociu i Aktywizacji Lokalnego
Rynku Pracy**

na lata 2003 - 2006

Ł o w i c z 2003'

S P I S T R E Ś C I

Wprowadzenie	str. 3
I. Określenie celu strategicznego programu	str. 3
II. Analiza sytuacji na lokalnym rynku pracy	str. 6
1. Analiza bezrobotnych	str. 10
2. Analiza pracodawców	str. 22
3. Analiza SWOT	str. 26
III. Wiodące obszary działania	str. 28
1. Promocja i rozwój przedsiębiorczości	str. 28
2. Aktywizacja zawodowa młodzieży, w tym absolwentów	str. 29
3. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu	str. 29
IV. Monitoring	str. 31
Załącznik Nr 1. Wiodące obszary działania:	
- Promocja i rozwój przedsiębiorczości	str. 1
- Aktywizacja zawodowa młodzieży, w tym absolwentów	str. 2
- Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu	str. 4

WPROWADZENIE

Powiatowy Program Przeciwdziałania Bezrobociu i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy opracowany został w oparciu o Strategię Powiatu Łowickiego, zatwierdzoną Uchwałą Nr XXXIX/233/2002 Rady Powiatu Łowickiego z dnia 27 lutego 2002 roku oraz Regionalną Strategię Zatrudnienia na lata 2003-2006.

Program jest programem rozwojowym, ma charakter ogólny i koncentruje się na sprawach najistotniejszych dla problemu bezrobocia na terenie Powiatu Łowickiego. Przewidziane działania odnoszą się do jakościowego rozwoju zasobów ludzkich jako jednego z czynników wzrostu gospodarczego i społecznego, rozwoju przedsiębiorczości oraz partnerskiej współpracy na rzecz zatrudnienia.

Zapotrzebowanie na pracę to zagadnienie niezwykle istotne w sytuacji, gdy rynek pracy jest płynny, a bezrobocie osiąga wysoki poziom.

Realizacja tego celu wymagać będzie kształtowania szerokich umiejętności zawodowych, zdolności do pożądaných zachowań na rynku pracy jak też upowszechniania pozytywnej, elastycznej postawy wobec konieczności podnoszenia lub zmiany kwalifikacji zawodowych.

Wiedza, odpowiednie kwalifikacje i umiejętności to zabezpieczenie potrzeb nowoczesnej gospodarki i zmniejszenie poziomu bezrobocia.

I. OKREŚLENIE CELU STRATEGICZNEGO PROGRAMU

Głównym celem programu jest zmniejszenie skutków bezrobocia poprzez promocję zatrudnienia, dostosowanie struktury zatrudnienia i jej jakości do potrzeb lokalnego rynku pracy.

Ma on na celu zmniejszenie nierównowagi na rynku pracy.

Do oceny skali zjawiska bezrobocia i wpływu aktywnej polityki rynku pracy niezbędna jest systematyczna ocena lokalnego rynku pracy poprzez:

- rozpoznawanie oczekiwań pracodawców wobec zmieniających się potrzeb restrukturyzowanej gospodarki,
- analizę zapotrzebowania na nowe zawody i specjalności,
- rozpoznawanie struktury i potrzeb poszczególnych grup bezrobotnych,
- oddziaływanie aktywnych programów udzielania pomocy,
- rozpoznawanie skali zagrożenia bytu rodziny z powodu bezrobocia.

Horyzont czasowy:

Powiatowy Program Przeciwdziałania Bezrobociu i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy jest opracowany na lata **2003 – 2006** i jest spójny z Regionalną Strategią Zatrudnienia. Wynika m.in. z postępujących dynamicznych zmian otoczenia, w tym przewidywanego przystąpienia Polski do Unii Europejskiej.

Realizatorzy programu:

Osiągnięcie większego zaangażowania ludności w procesie pracy jest sprawą wspólną całej społeczności powiatu. Rola inicjatora, koordynatora, a często realizatora poszczególnych działań przypadnie samorządowi powiatowemu, w imieniu którego działa Powiatowy Urząd Pracy oraz partnerom społecznym funkcjonującym w Powiecie Łowickim takim jak:

- ◆ samorządy gminne,
- ◆ jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego, w tym: MOPS w Łowiczu, GOPS-y z terenu Powiatu Łowickiego,
- ◆ placówki oświatowe,
- ◆ instytucje szkolące,
- ◆ placówki opiekuńczo wychowawcze,
- ◆ pracodawcy,
- ◆ organizacje pozarządowe,
- ◆ OHP,
- ◆ związki zawodowe,
- ◆ Cech Rzemiosł i Małej Przedsiębiorczości w Łowiczu,
- ◆ instytucje bankowe,
- ◆ inni partnerzy rynku pracy.

Istota Programu zawiera się w trzech wyodrębnionych, wiodących obszarach działania, które zawierają najważniejsze priorytety:

C E L S T R A T E G I C Z N Y

Zmniejszenie skutków bezrobocia poprzez promocję zatrudnienia, dostosowanie struktury zatrudnienia i jej jakości do potrzeb lokalnego rynku pracy.

O B S Z A R Y D Z I A Ł A N I A

I	II	III
Promocja i rozwój przedsiębiorczości	Aktywizacja zawodowa młodzieży, w tym absolwentów	Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

P R I O R Y T E T Y

➤ promowanie przedsiębiorczości oraz wspieranie osób rozpoczynających działalność gospodarczą na własny rachunek, ➤ upowszechnianie informacji dla przedsiębiorców o źródłach informacji pomocy doradczo – finansowej.	➤ dostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy, ➤ kształtowanie postaw młodzieży, umożliwiających wejście i funkcjonowanie na rynku pracy, ➤ promowanie programów zatrudnieniowych na rzecz młodzieży, w tym absolwentów.	➤ aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych, ➤ zatrudnienie socjalne osób długotrwale bezrobotnych, ➤ łagodzenie skutków zwolnień grupowych.
---	--	--

II. ANALIZA SYTUACJI NA LOKALNYM RYNKU PRACY

Powiat Łowicki położony jest w województwie łódzkim. Jak całe województwo ma bardzo dobre położenie w centrum kraju. Zasięgiem swojego działania obejmuje 10 gmin.

Ogólna powierzchnia powiatu: 987 km², w tym: 23,4 km² to powierzchnia miasta Łowicza.

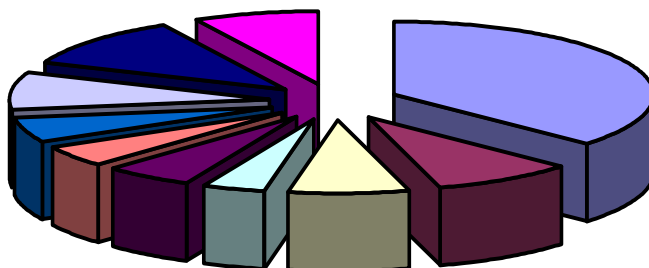
Liczbę ludności zamieszkującą ten obszar przedstawia tabela nr 1.

Tabela nr 1 POWIERZCHNIA I LICZBA LUDNOŚCI POWIATU ŁOWICKIEGO
(według stanu na 31.12.2002 r.)

Miasto/gmina	Powierzchnia (km ²)	Liczba mieszkańców ogółem	Liczba procentowa mieszkańców
Łowicz (gmina miejska)	23	30.696	36,72
Bielawy	164	6.248	7,48
Chąśno	72	3.256	3,89
Domaniewice	86	4.715	5,64
Kiernozia	76	3.712	4,44
Kocierzew Południowy	94	4.757	5,69
Łowicz (gmina wiejska)	133	7.411	8,87
Łyszkowice	107	7.069	8,46
Nieborów	103	9.494	11,36
Zduny	129	6.226	7,45
Razem Powiat Łowicki	987	83.584	100,00

Źródło: Urząd Statystyczny w Brzezinach

Mieszkańcy powiatu łowickiego

■ m. Łowicz	■ g. Łowicz	■ Bielawy
■ Chąśno	■ Domaniewice	■ Kiernozia
■ Kocierzew Południowy	■ Łyszkowice	■ Nieborów
■ Zduny		

Sytuację na rynku pracy determinują między innymi czynniki demograficzne.

Wg danych GUS liczba ludności Powiatu Łowickiego w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym przedstawiała się następująco:

Tabela nr 2 Ludność Powiatu Łowickiego według ekonomicznych grup wieku
w latach 1999 -2002

Dane na koniec	Liczba ludności	W wieku					
		przedprodukcyjnym do 17 lat		produkcyjnym: mężczyźni – 18- 64 l. kobiety – 18-59 l.		poprodukcyjnym: mężczyźni – pow. 65l. kobiety – pow. 60l.	
		ogółem	%	ogółem	%	ogółem	%
1999	86.336	21.135	24,5	50.627	58,6	14.574	16,9
2000	85.950	20.504	23,9	50.862	59,2	14.584	16,9
2001	85.359	19.737	23,1	51.049	59,8	14.573	17,1
2002	83.584	19.059	22,8	50.130	60,0	14.395	17,2

Struktura ludności mieszkańców Powiatu Łowickiego oddaje trendy typowe dla rozwoju ludnościowego całego kraju:

- w wieku przedprodukcyjnym - mała liczebnie grupa dzieci urodzonych w latach 90-tych,
- w wieku produkcyjnym:
 - bardzo liczne jest pokolenie wyżu kompensacyjnego z przełomu lat 40-tych i 50-tych,
 - wyż demograficzny przełomu lat 70-tych i 80-tych,
- w wieku poprodukcyjnym - bardzo mała liczebnie jest grupa ludności urodzonej w okresie drugiej wojny światowej lub wcześniej.

Struktura ludności ma duży wpływ na przebieg procesów społeczno – gospodarczych, ponieważ to od niej zależy stopień aktywności zawodowej, a także rozmiary potrzeb w zakresie infrastruktury społecznej.

Bezrobocie jest złożonym i dynamicznym zjawiskiem gospodarki rynkowej, generowanym przez wiele czynników o różnym stopniu trwałości działania. Z punktu

widzenia przyczyn, zasięgu, charakteru i cech struktury zjawiska, w literaturze przedmiotu, wyodrębnia się różne rodzaje (typy, formy) bezrobocia.

Wyróżnia się dwie główne formy bezrobocia :

- 1/ bezrobocie *jawne* – określane jako rzeczywiste, ustalane na podstawie ewidencji urzędów pracy (bezrobocie rejestrowane - statystyczne),
- 2/ bezrobocie *ukryte* (nie rejestrowane), którego rozpoznanie jest trudne i nie do końca możliwe do ustalenia.

Bezrobocie jawne występuje przede wszystkim w miastach i tylko częściowo na wsi, natomiast bezrobocie ukryte dot. głównie indywidualnych gospodarstw rolnych na wsi, aczkolwiek w różnych postaciach występuje również w miastach (np. w postaci wcześniejszych emerytur).

Tabela nr 3 Aktywni zawodowo w Powiecie Łowickim w tys.
w latach 1999 - 2002

Na koniec	P r a c u j ą c y			Bezrobotni na koniec roku	Aktywni zawodowo (cywilni) Razem
	poza rolnictwem	w rolnictwie	Razem pracujący		
1999	17,9	21,3	39,2	4,9	44,1
2000	17,6	21,3	38,9	5,5	44,4
2001	15,9	21,3	37,2	6,0	43,2
2002	16,1	21,3	37,4	6,3	43,7

Miernikiem (wskaźnikiem) procentowym wyrażającym stosunek liczby bezrobotnych do liczby ludności zawodowo czynnej, tj. pracujących i bezrobotnych łącznie jest **stopa bezrobocia**. Obrazuje ona stopień natężenia zjawiska w różnych okresach w wymiarze globalnym, regionalnym, lokalnym; w odniesieniu do poszczególnych kategorii ludności w miastach i na wsi oraz porównawczo w skali międzynarodowej.

Tabela Nr 4 STOPA BEZROBOCIA w latach 1999 –2002

Na koniec:	Powiat Łowicz	Województwo Łódzkie	kraj
1999 r.	11,1 %	14,1 %	13,1%
2000 r.	12,4 %	16,1 %	15,0 %
2001 r.	13,9 %	18,1%	17,4 %

2002 r.	14,4 %	18,5 %	18,1 %
---------	--------	--------	--------

Obydwa terminy: forma (jawne, ukryte) i stopa bezrobocia związane są z pomiarem tego zjawiska, bowiem prawidłowa ocena rodzaju i charakteru bezrobocia pomaga w wyborze odpowiedniej strategii działania w celu zahamowania wzrostu i eliminowania zjawiska.

Tabela Nr 5 DYNAMIKA BEZROBOCIA W POWIECIE ŁOWICKIM

Rok	Ilość bezrobotnych	Stopa bezrobocia %	Zmiany w stopie bezrobocia	Dynamika w stosunku do roku ubiegłego	
				osoby	%
31.12.1999	4.949	11,1	+ 1,8 %	+ 1.098	+ 28,3
31.12.2000	5.476	12,4	+ 1,3 %	+ 527	+ 10,6
31.12.2001	6.047	13,9	+ 1,5 %	+ 571	+ 10,4
31.12.2002	6.287	14,4	+ 0,5 %	+ 240	+ 4,0

Powiat Łowicki należy do obszarów rolniczych i jest słabo uprzemysłowiony. W ostatnim czasie nie odnotowano praktycznie żadnych znaczących inwestycji tworzących stałe, dodatkowe miejsca pracy. Największe istniejące zakłady pracy, albo mają stałą obsadę kadrową i poza wyjątkami nie zgłaszają do Powiatowego Urzędu Pracy potrzeb zatrudnieniowych, albo też zmniejszają zatrudnienie. Średnie i małe firmy mają często charakter rodzinny, a ich potrzeby zatrudnieniowe zaspakajane są bez wykorzystania usług świadczonych przez urząd pracy. Niektóre zakłady z uwagi na rodzaj działalności tworzą sezonowe miejsca pracy (przetwórstwo owocowo-warzywne, małe firmy budowlane).

Rolniczy charakter Powiatu Łowickiego, przewaga liczby bezrobotnych zamieszkałych na wsi w ogólnej liczbie zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy, słabość ekonomiczna większości gospodarstw rolnych i brak perspektyw rozwoju, a także zbyt mała liczba nowych miejsc pracy w samym Łowiczu pogłębiają trudną sytuację na lokalnym rynku pracy.

1. Analiza bezrobotnych.

W Powiecie Łowickim od początku 1999 r. do końca 2001 r. bezrobocie rosło.

Tabela nr 6 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych z terenu Powiatu Łowickiego

Na koniec	Bezrobotni w powiecie łowickim		Zarejestrowani z terenu miasta		Zarejestrowani z terenu gmin	
	Ogółem	w tym: kobiety	Ogółem	w tym: kobiety	Ogółem	w tym: kobiety
1998	3.856	2.037	1.707	965	2.149	1.072
1999	4.949	2.495	2.132	1.124	2.817	1.371
2000	5.476	2.729	2.395	1.284	3.081	1.445
2001	6.047	2.892	2.666	1.360	3.381	1.532
2002	6.287	2.970	2.778	1.390	3.509	1.580

Na koniec grudnia 2002 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Łowiczu zarejestrowanych było **6.287** osób bezrobotnych, w tym:

- **2.970** kobiet (47,2 % ogółu zarejestrowanych),
- **593** osób z prawem do zasiłku (9,4 %), w tym 267 kobiet (4 %),
- **72** osób niepełnosprawnych (1,1 %), w tym 42 kobiet (0,6 %).

Z terenów gmin, na koniec grudnia 2002 r. zarejestrowanych było **3.509** osób bezrobotnych, co stanowi 55,8 % ogółu zarejestrowanych, w tym:

- **1580** kobiet (53,2 % zarejestrowanych kobiet),
- **313** osób z prawem do zasiłku (8,9 % zarejestrowanych z terenów gmin).

Struktura bezrobotnych na koniec grudnia 2002 r. przedstawiała się następująco:

Tabela Nr 7 Struktura bezrobotnych według wieku na koniec grudnia 2002 r.

Wiek:	Ilość bezrobotnych ogółem	%	z terenu m. Łowicz	%	z terenu gmin	%
15-17	0		0		0	
18-24	2.089	33,2	733	26,4	1.356	38,6
25-34	1.704	27,1	711	25,6	993	28,3
34-44	1.208	19,2	618	22,2	590	16,8
45-54	1.104	17,6	619	22,3	485	13,8
55-59	145	2,3	78	2,8	67	2,0
60 i więcej	37	0,6	19	0,7	18	0,5

Rozpatrując bezrobotnych wg kryterium wieku największą grupą bezrobotnych zarejestrowaną w rejestrach Powiatowego Urzędu Pracy stanowią ludzie młodzi - bezrobotni w wieku **18 - 24 lat** (33,2 %), następną grupę stanowią bezrobotni w wieku **25-34 lata** (27,1 %). Stanowią oni łącznie 60,3 % ogółu zarejestrowanych. Na terenach wiejskich grupa ta stanowiła 66,9 % bezrobotnych zarejestrowanych z terenów wiejskich.

Podstawą określenia charakteru bezrobocia i jednym z elementów oceny szans ponownej aktywizacji bezrobotnych jest analiza struktury **okresu poszukiwania pracy**.

Tabela Nr 8 Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy

na koniec grudnia 2002 r.

Wg. czasu	Ogółem		z terenu		z terenu	
------------------	---------------	--	-----------------	--	-----------------	--

poz. bez pracy w miesiącach	w powiecie	%	miasta	%	gmin	%
do 1	315	5,0	130	4,7	185	5,3
1-3	716	11,4	316	11,4	400	11,4
3-6	777	12,4	369	13,3	408	11,6
6-12	989	15,7	470	16,9	519	14,8
12-24	1.188	18,9	514	18,5	674	19,2
powyżej 24	2.302	36,6	979	35,2	1323	37,7

Za przejaw długotrwałego charakteru bezrobocia najczęściej przyjmuje się ponad roczny okres bezskutecznego poszukiwania pracy, przy czym rozróżnia się także chroniczną postać zjawiska, za którą uznaje się okres trwający ponad dwa lata.

Na koniec grudnia 2002 roku aż **3.490** osób bezrobotnych (**55,5 %**) przebywało w ewidencji powyżej 12 miesięcy.

Z liczby tej aż **2.202** osoby (36,6 % ogółu zarejestrowanych) to osoby pozostające w ewidencji **powyżej 24 miesięcy**.

Tabela Nr 9 Struktura bezrobotnych według poziomu wykształcenia

na koniec grudnia 2002 r.

Wykształcenie	Ogółem: w powiecie	%	z terenu miasta	%	z terenu gmin	%
wyższe	310	4,9	184	6,6	126	3,6
średnie zawodowe i policealne	1.502	23,9	712	25,6	790	22,5
średnie ogólnokształcące	306	4,9	175	6,3	131	3,7
zasadnicze zawodowe	2.450	39,0	944	34,0	1.506	42,9
podstawowe i niepełne	1.719	27,3	763	27,5	956	27,3

Z powyższych danych wynika, że największą grupę bezrobotnych stanowią osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (39,0 %) i podstawowym (27,3%).

Należy podkreślić, że również dużą grupę stanowią osoby bezrobotne w wykształceniem wyższym (4,9 %).

Należy również zwrócić uwagę, że wykształcenie zarejestrowanych osób z terenu miasta jest wyższe niż zarejestrowanych z terenów wiejskich. Osób z wykształceniem zawodowym i niższym z terenu miasta było w ewidencji 61,5%, a z terenów wiejskich 70,2 %.

Na koniec roku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Łowiczu największe grupy zawodowe bezrobotnych to:

- referent ekonomiczny – 288 osób,
- sprzedawca w handlu detalicznym – 243 osoby,
- rolnik upraw polowych – 182 osoby,
- szwaczka - 161 osób,
- krawiec odzieży lekkiej – 110 osób,
- ślusarz - 178 osób,
- piekarz - 149 osób
- robotnik budowlany – 101 osób,
- mechanik samochodów osobowych -139 osób,
- technik rolnik - 118 osób,
- mechanik urządzeń rolniczych – 102 osoby.

Z wyższym wykształceniem najwięcej osób było w zawodach:

- pedagog szkolny - 41 osób,
- nauczyciel języka polskiego – 10 osób,
- inżynier rolnictwa – 14 osób,
- specjalista ds. marketingu i handlu - 23 osoby.

Największą grupę stanowią bezrobotni bez zawodu – 749 osób.

Tabela Nr 10 Struktura bezrobotnych według stażu pracy

na koniec grudnia 2002 r.

Staż w latach:	Ogółem w powiecie	%	z terenu m. Łowicza	%	z terenu gmin	%
bez stażu	1.778	28,2	619	22,3	1.159	33,0
do roku	742	11,8	293	10,5	449	12,8
1-5	1.280	20,4	559	20,1	721	20,5
5-10	814	13,0	399	14,4	415	11,8
10-20	1.015	16,1	531	19,1	484	13,8
20-30	615	9,8	353	12,7	262	7,5
30 lat i więcej	43	0,7	24	0,9	19	0,6

Największą grupą bezrobotnych są osoby bez stażu bądź z małym stażem pracy. Wiąże się to z faktem, że bezrobocie w naszym powiecie dotyka głównie ludzi młodych.

Tabela nr 11 Napływy i odpływy bezrobotnych w latach 1999-2002

Rok	Napływ	w tym: kobiety	Odpływ	w tym; kobiety	w tym: odpływ z tytułu podjęcia pracy
1999	5.118	2.228	4.025	1.770	2.221
2000	4.842	2.286	4.315	2.052	2.748
2001	4.705	2.180	4.134	2.017	2.443
2002	4.629	2.093	4.397	2.039	2.677

Średnio w miesiącu w roku 2002 rejestrowało się 386 osób, a traciło status bezrobotnego 366 osób w tym 223 osoby z tytułu podjęcia pracy.

Pomimo, że w 2002 roku wielkość bezrobocia ustabilizowała się i wynosi około 6 tys. osób, to brak jest przesłanek pozwalających stwierdzić, że dotychczasowa sytuacja uległa poprawie, ponieważ jest to bezrobocie strukturalne, długotrwałe, a więc trudne do zlikwidowania.

- Bezrobocie kobiet. Ze statystyk wynika, że bezrobotne kobiety posiadają wyższe wykształcenie od bezrobotnych mężczyzn, pomimo tego figurują dłużej w ewidencji PUP. Ilość ofert pracy dla kobiet jest mniejsza niż dla mężczyzn. Bezrobocie kobiet spowodowane jest przede wszystkim upadkiem gałęzi

- Zarejestrowani bezrobotni z terenów wiejskich mają większe problemy z podjęciem zatrudnienia, niż osoby mieszkające w Łowiczu. Dla tych osób podjęcie pracy wiąże się często z codziennymi dojazdami. Mieszkańcy najbardziej odległych od Łowicza miejscowości z przyczyn komunikacyjnych i ekonomicznych nie mają możliwości podjęcia zatrudnienia w Łowiczu, a tym bardziej poza powiatem, np. w Warszawie czy Łodzi.
- Sytuację pogarsza wejście na rynek osób w wieku produkcyjnym z wyżu demograficznego lat siedemdziesiątych i osiemdziesiątych.
- Pogarsza się sytuacja ekonomiczna i finansowa w wyniku restrukturyzacji przedsiębiorstw, która doprowadza do zwolnień.
- Brak wystarczającej liczby ofert pracy oraz mała ich atrakcyjność.

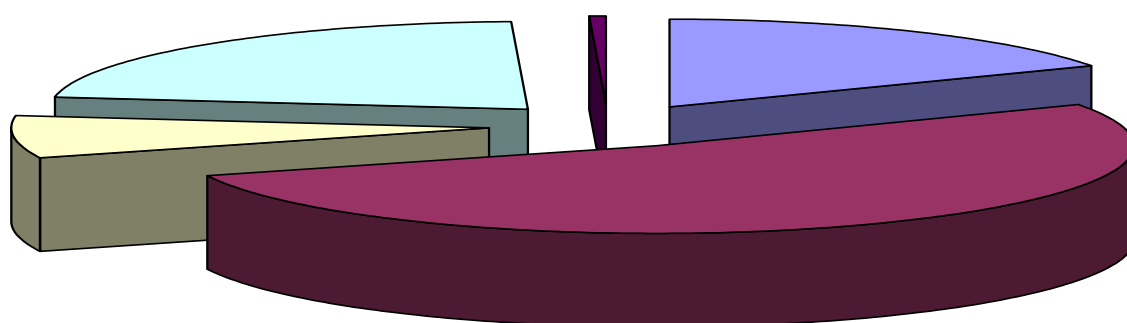
- **94** osób poszukujących pracy, w tym: **-34** kobiety,
-26 osób niepełnosprawnych,
- **859** osób pobierających zasiłek przedemerytalny, w tym: **505** kobiety,
- **499** osób pobierających świadczenia przedemerytalne, w tym: **252** kobiet.

ABSOLWENCI

Tabela Nr 12 Struktura bezrobotnych według poziomu wykształcenia

na koniec grudnia 2002 r.

Wykształcenie	Ogółem: w powiecie	%	z terenu miasta	%	z terenu gmin	%
wyższe	78	17,3	36	22,8	42	14,3
średnie zawodowe i policealne	234	51,8	79	50,0	155	52,7
średnie ogólnokształcące	35	7,7	15	9,5	20	6,8
zasadnicze zawodowe	100	22,1	27	17,1	73	24,8
pozostali	5	1,1	1	0,6	4	1,4
R a z e m:	452	100	158	100	294	100

- z wykształceniem wyższym
- policealnym lub średnim zawodowym
- średnim ogólnokształcącym
- zasadniczym zawodowym
- pozostali

Na koniec 2002 roku najwięcej bezrobotnych absolwentów było w zawodach:

- z wykształceniem wyższym:
 - pedagog szkolny - 10 osób,
 - specjalista do spraw marketingu i handlu - 7 osób,

- referent ekonomiczny - 52 osoby,
- z wykształceniem średnim:
 - referent finansowy - 32 osoby,
 - technik rolnik - 18 osób,
 - specjalista ds. organizacji i rozwoju hotelarstwa - 13 osób,
 - technik elektryk – elektroenergetyk - 13 osób,
 - technik technologii odzieży - 10 osób,
- z wykształceniem zawodowym:
 - sprzedawca w handlu detalicznym - 12 osób,
 - mechanik maszyn urządzeń rolniczych – 12 osób,
 - mechanik samochodów osobowych - 11 osób,
 - piekarz - 11 osób,
 - dziewiarz maszyn ręczny - 10 osób,

Problem bezrobocia absolwentów zaliczany jest do najważniejszych problemów rynku pracy. Młodzież jest grupą społeczną szczególnie narażoną na ryzyko bezrobocia, bowiem ograniczenie zatrudnienia w pierwszej kolejności dotyka ludzi wchodzących na rynek pracy. Młodzi ludzie nie zawsze stają się bezrobotnymi z wyboru i nie zawsze z powodu braku umiejętności poszukiwania pracy. Bezrobocie dostrzegane w skutkach ekonomicznych i społecznych, zmusza służby zatrudnienia do poszukiwania skutecznych rozwiązań na rzecz ograniczania skali tego zjawiska. Między innymi realizowany jest ogólnopolski program „Pierwsza praca”. Największym zainteresowaniem pracodawców cieszą się staże absolwenckie.

Podsumowując należy stwierdzić, że na terenie Powiatu Łowickiego bezrobocie dotyka ludzi młodych, nisko wykształconych, nie posiadających doświadczenia zawodowego, dla których brakuje wystarczającej liczby wolnych miejsc pracy na lokalnym rynku pracy.

Bezrobocie w Powiecie Łowickim przybrało formę bezrobocia strukturalnego, charakteryzującego się wysokim bezrobociem długotrwałym, dużą liczbą bezrobotnych wśród osób młodych, kobiet, mieszkańców wsi, osób bez kwalifikacji i bez prawa do zasiłku. Sam poziom bezrobocia nie stanowi jedynego

czynnika warunkującego dobrą lub złą sytuacją na rynku pracy. Wysokie frykcyjne (zmienne) bezrobocie jest mniejszym problemem dla służb zatrudnienia niż niższe lecz długotrwałe. Bezrobocie frykcyjne można zmniejszyć poprzez działania administracyjne, natomiast bezrobocie strukturalne wymaga tworzenia nowych miejsc pracy przez inwestowanie i lepsze wykorzystywanie potencjału wytwórczego. Działania administracyjne to współdziałanie urzędów pracy z pracodawcami przy tworzenia dodatkowych miejsc pracy z udziałem środków Funduszu Pracy.

Należy więc przypuszczać, że bez działań podejmowanych na rzecz przeciwdziałania bezrobociu stopa bezrobocia byłaby jeszcze większa.

Opisane zagrożenia są tym bardziej niepokojące, że występują niezmiennie od dłuższego okresu - struktura zarejestrowanych praktycznie nie zmienia się od lat.

Tabela nr 13 przedstawia wysokość środków dla Powiatu Łowickiego na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu tj. na tworzenie dodatkowych miejsc pracy przy udziale pracodawców.

Tabela nr 13 Środki przeznaczone na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w latach 1999-2003

Rok	Wysokość przyznanych środków	% w stosunku do poprzedniego roku	% w stosunku do 1999 r.
1999	1.948.000,00 zł	-	-
2000	2.151.752,00 zł	110,4	110,4
2001	1.310.500,00 zł	60,9	67,3
2002	732.000,00 zł	55,9	37,6
2003	2.940.700,00 zł	401,7	151,0

Powyższe środki przeznaczono na:

Tabela nr 14 Procentowy podział środków na poszczególne formy przeciwdziałania bezrobociu w latach 1999-2002

Rok	1999	2000	2001	2002	2003
Szkolenia i przekwalifikowania	5,48	6,77	3.16	7,44	4,32
Umowy absolwenckie	12,23	7,46	4.47	4.23	4,61
Stáže	20,65	25,95	30,06	31,70	38,81
Pożyczki dla bezrobotnych	5,87	5,38	0	1,10	4,08
Pożyczki dla pracodawców	8,26	3,02	0	2,57	4,08
Prace interwencyjne	32,40	27,97	33.50	25,90	26,76
Roboty publiczne	14,23	14,90	15,18	27,06	17,34
Programy specjalne	0,88	8,55	13,63	-	-
R a z e m	100	100	100	100	100

Tabela nr 14 a Ilość miejsc pracy utworzonych przy udziale środków Funduszu Pracy w latach 1999-31.10.2003

Rok	1999 r.	2000 r.	2001 r.	2002 r.	31.10. 2003 r.
Szkolenia i przekwalifikowania	107	102 + 1 zas. przedemer.	28	53	136
Umowy absolwenckie	84	76	13	20	60
Stáže	145	196	97	145	409
Pożyczki dla bezrobotnych	10	-	-	1	5
Pożyczki dla pracodawców	7	-	-	1	2
Prace interwencyjne	293	382 + 2 zas. przedemer.	93	104	362
Roboty publiczne	86 w tym 1 dla absolv.	57	6	44	134
R a z e m	732	848	237	368	1.108

Powiatowy Urząd Pracy w Łowiczu w roku 2002 realizował:

I Rządowy program „**Pierwsza Praca**”, w tym: Krajowy Programu Aktywizacji Zawodowej Absolwentów „**ABSOLWENT 2002**”

II. Lokalny „**Powiatowy Program Przeciwdziałania Bezrobociu oraz Aktywizacji Zawodowej na rok 2002**”, który składał się z siedmiu częściowych programów:

1. „Plan marketingowy z zakresu programów rynku pracy”,
2. „Lokalny program przeciwdziałania bezrobociu w zakresie pośrednictwa pracy E-REKRUTACJA”,
3. „Samodzielność w poszukiwaniu pierwszej pracy”,
4. „Dni kariery – zaplanuj swoją przyszłość”,
5. „Kobiety na rynku pracy”,
6. „Powiatowy program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji zawodowej i zatrudniania”,
7. „Gotowość do zmian”.

Podobnie w roku 2003 Powiatowy Urząd Pracy w Łowiczu realizuje:

I . Rządowy program „**Pierwsza Praca**”,

II . Lokalny „**Program Przeciwdziałania Bezrobociu oraz Aktywizacji Zawodowej na rok 2003**”, który składa się z częściowych programów:

1. „Plan marketingowy z zakresu programów rynku pracy”,
2. „Lokalny program przeciwdziałania bezrobociu w zakresie pośrednictwa pracy E-REKRUTACJA”,
3. „Samodzielność w poszukiwaniu pierwszej pracy”,
4. „Co dalej po szkole ?”
5. „Kobieta na rynku pracy”,
6. „Powiatowy program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji zawodowej i zatrudniania”,
7. „Gotowość do zmian”.
8. „Rozwijanie cech ułatwiających zatrudnienie”. Program przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

III Ponadto w roku 2003 pozyskano dodatkowe środki na realizację:

1. Łagodzenia skutków zwolnień grupowych w powiecie łowickim
2. Wsparcie przedsięwzięć inwestycyjnych lub inicjatyw małych i średnich przedsiębiorstw
3. Promocja zatrudnienia i przedsiębiorczości,
4. Zatrudnienie absolwentów w gminach, związane z problematyką Unii Europejskiej
5. Środki „AGRO”

Program „Pierwsza Praca” kierowany do absolwentów i ludzi młodych podejmujących pierwszą pracę. Program realizowany jest od dwóch lat i kontynuacją programu „Absolwent”. Ponadto do ludzi młodych kierowane były programy „Lokalny program przeciwdziałania bezrobociu w zakresie pośrednictwa pracy E-REKRUTACJA”, „Samodzielność w poszukiwaniu pierwszej pracy”, „Dni kariery - zaplanuj swoją przyszłość”, „Co dalej po szkole ?”

Program „Kobiety na rynku pracy”, skierowany był do kobiet, zamieszkujących na terenach gmin Powiatu Łowickiego, będących w ewidencji powyżej 24 miesięcy.

Programy: „Gotowość do zmian”, „Rozwijanie cech ułatwiających zatrudnienie”- Program przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, to programy skierowane do osób długotrwale bezrobotnych lub zagrożonych bezrobociem.

„Powiatowy program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji zawodowej i zatrudniania” skierowany jest do osób niepełnosprawnych , które chcą podnieść swoje kwalifikacje zawodowe.

„Plan marketingowy z zakresu programów rynku pracy” skierowany jest do różnych kategorii bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy

Programy rynku pracy zakładają objęcie w ramach aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu ze środków Funduszu Pracy, jak największej liczby osób bezrobotnych oraz osiągnięcie jak najwyższej efektywności. Efektywność programu podawana w procentach określa efektywność danej aktywnej formy liczonej jako udział liczby osób, które zakończyły dany program do liczby osób, które znalazły zatrudnienie po zakończeniu programu .

Przeciętna efektywność programów w kolejnych latach przedstawiała się następująco:

- 1999 rok – przeciętna efektywność programów rynku pracy - 77,6 %,
- 2000 rok – przeciętna efektywność programów rynku pracy - 78,8 %,
- 2001 rok – przeciętna efektywność programów rynku pracy - 78,3 %,
- 2002 rok – przeciętna efektywność programów rynku pracy - 77,1 %.
- do 31.10.2003 r. –przeciętna efektywność programów rynku pracy – 80,3 %

W związku ze zbliżającą się integracją europejską Powiat Łowicki będzie brał udział w programach Unii Europejskiej.

Rynku pracy dotyczą bezpośrednio dwa programy:

- Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego - priorytet 2 „Wzmocnienie regionalnych zasobów ludzkich”,
- Sektorowy Program Operacyjny Rozwoju Zasobów Ludzkich – działanie 1.2. „Perspektywy dla młodzieży” i działanie 1.3 „Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia”.

Za pośrednictwem tych programów będzie wdrażany Europejski Fundusz Społeczny,

2. Analiza pracodawców.

Tabela 14 Liczba podmiotów gospodarczych na terenie Powiatu Łowickiego w latach 2000 - 2002.

Miasto/Gmina	Liczba podmiotów wg stanu 31.12.2000 r.	Liczba podmiotów wg stanu 31.12.2001 r.	Liczba podmiotów wg stanu 31.12.2002 r.
m. Łowicz	3.001	3.036	3.126
gm. Łowicz	303	344	392
gm. Bielawy	240	246	265
gm. Chąsno	155	165	177
gm. Domaniewice	225	222	237
gm. Kiernozia	189	183	195
gm. Kocierzew Południowy	181	184	196
gm. Łyszkowice	240	252	282

gm. Nieborów	419	439	465
gm. Zduny	293	288	322
R a z e m:	5.246	5.359	5.657

(Informacja uzyskana w Urzędzie Statystycznym w Brzezinach)

Na terenie powiatu łowickiego funkcjonuje ponad 5,6 tys. podmiotów gospodarczych w większości są to jednoosobowe podmioty gospodarcze, bądź małe firmy rodzinne nie tworzące z reguły dodatkowych miejsc pracy.

Pomimo przyrostu liczby podmiotów gospodarczych sytuacja na lokalnym rynku nie ulega poprawie, ponieważ liczba osób zatrudnionych w dużych zakładach w okresie transformacji znacznie zmalała na skutek ich restrukturyzacji. Z mapy miasta zniknęły takie zakłady jak: „Sztuka Łowicka”, „Łowiczanka”, Spółdzielcze Zakłady Metalowe, POM. Największy w Łowiczu ZPP „Syntex”, który zatrudniał około 1500 osób w okresie transformacji zmniejszał zatrudnienie kilkakrotnie (zwolnienia grupowe), a obecnie już jako nowa prywatna firma zatrudnia niewiele ponad 300 osób. Również w ostatnich latach zmniejszył zatrudnienie drugi co do wielkości zakład w mieście tj. ZPOW „Agros-Łowicz” z ok. 1000 osób w roku 2000 na 780 osób w roku 2002.

Dobrze do niedawna prosperujące firmy jak „Beetex”, czy „Lamela” również zmniejszyły zatrudnienie: w „Beetexie” z 485 osób w roku 2000 do 380 osób w roku 2002, a w „Lameli” z 268 osób w 2000 r. do 227 osób w 2002 roku.

Zdecydowanie zmniejszyło się zatrudnienie w Zespole Opieki Zdrowotnej w Łowiczu z 545 osób w 2000 r. na 374 osoby w roku 2002. Podobnie w „BYK-MAZOWI” w Łyszkowicach (obecnie „ALTANA”), gdzie z 277 osób zatrudnionych w 2000 r. w roku 2002 zatrudnionych było około 180 osób.

Zmniejszenie zatrudnienia następowało często z powodu zmiany technologii produkcji na bardziej nowoczesną.

Na niezmiennym poziomie (a nawet z niewielkim wzrostem) utrzymują zatrudnienie firmy: OSM „Łowicz”, KODAN w Boczkach, „Mode Star”, „Bracia Urbanek” Spółdzielnia „Świt”, „Opakomet”, „Budowa”, Mazowieckie Centrum Hodowli i Rozrodu Zwierząt Sp. z o.o, „Ekspasz” – Łowicz oraz „AGRAM” Łowicz.

Istnieje również na terenie powiatu łowickiego wiele firm budowlanych, gdzie jednak pracownicy zatrudniani są, w większości przypadków, sezonowo.

Najwięcej podmiotów gospodarczych skupionych jest w sektorze prywatnym – ponad o 96 %, a tylko niecałe 4 % to podmioty w sektorze publicznym.

**Tabela nr 15 a Podmioty gospodarcze w Powiecie Łowickim
stan na dzień 31.12.2000**

	Powiat Łowicki	m. Łowicz	Gminy
Ogółem	5.246	3.001	2.245
Prywatne	5.069	2.931	2.138
Publiczne	177	70	107

**Tabela nr 15 b Podmioty gospodarcze w Powiecie Łowickim
stan na dzień 31.12.2001**

	Powiat Łowicki	m. Łowicz	Gminy
Ogółem	5.359	3.036	2.323
Prywatne	5.165	2.939	2.226
Publiczne	194	97	97

**Tabela nr 15 c Podmioty gospodarcze w Powiecie Łowickim
stan na dzień 31.12.2002**

	Powiat Łowicki	m. Łowicz	Gminy
Ogółem	5.657	3.126	2.531
Prywatne	5.453	3.021	2.432
Publiczne	204	105	99

Źródło: Urząd Statystyczny w Brzezinach

Na koniec 2002 roku wg informacji uzyskanych w Urzędzie Statystycznym działalność gospodarczą prowadziło 4.597 osób fizycznych. Była to głównie działalność handlowo usługowa.

Bardzo trudną sytuację na rynku łowickim, pogłębia brak inwestycji tworzących nowe miejsca pracy, które choć w niewielkim stopniu pozwoliłyby zmniejszyć nierównowagę między popytem a podażą siły roboczej. W okresie ostatnich 4 lat na terenie Łowicza powstała jedna nowa firma włoska „PARTNERS”, które jednak w większości zatrudnia pracowników na krótkie umowy o współpracy.

Powiatowy Urząd Pracy w Łowiczu współpracuje z coraz większą ilością pracodawców, głównie zatrudniających powyżej 3 pracowników:

Tabela nr 16. Ilość podmiotów z Powiatu Łowickiego współpracujących z Powiatowym

Urzędem Pracy w Łowiczu w latach 1999-2002

Rok	Ilość pracodawców współpracujących z PUP
1999	820
2000	885
2001	948
2002	987

Są to podmioty gospodarcze, które tworzą nowe miejsca pracy, często przy udziale środków Funduszu Pracy.

W wyniku współpracy z tymi podmiotami uzyskano oferty pracy:

Tabela 17 Realizacja ofert pracy w Powiatowym Urzędzie Pracy w Łowiczu

Lata	1999	2000	2001	2002
Ilość pozyskanych ofert	1.590	1.621	1.941	1.624
w tym: oferty na niesubsydiowane miejsca pracy	1.067	846	1.700	1.309
Ilość ofert zrealizowanych	1.246	1.001	1.789	1.412
Procent wykorzystania	78,4	61,8	92,2	86,9

Najczęściej były to oferty na stanowiska: sprzedawcy, kierowcy, szwaczki, zawody budowlane, przedstawiciele handlowi. Natomiast na miejsca subsydiowane (np. staże) najczęściej zgłaszane były oferty na stanowiska: referenci ekonomiczni.

Przeciętny czas realizacji ofert wynosił około 2,7 dnia

Oferty te przekazywane były do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łowiczu, do gminnych ośrodków pomocy społecznej oraz Młodzieżowego Biura Pracy, mieszczącego się przy ul. Blich w Łowiczu.

Od kilku miesięcy w wyniku nawiązania współpracy z instytucją pozarządową Fundacją „Inkubator” w Łowiczu zorganizowano w budynku Powiatowego Urzędu Pracy w Łowiczu „Punkt Konsultacyjny dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw „. Punkt czynny jest codziennie w godzinach pracy PUP i cieszy się dużym zainteresowaniem. Z porad Punktu skorzystały 44 firmy działające na lokalnym rynku pracy i 33 osoby bezrobotne pragnące rozpocząć działalność gospodarczą.

Punkt świadczy usługi doradcze i informacyjne w zakresie:

- prowadzenia działalności gospodarczej,
- informacji o dostępnej na rynku ofercie finansowania zewnętrznego,
- informacji na temat projektów pomocowych dla małych i średnich przedsiębiorstw.

3. Analiza SWOT

MOCNE STRONY

- położenie powiatu łowickiego w centrum kraju – bliskość głównych krajowych szlaków komunikacyjnych,
- dogodne połączenia komunikacyjne z wieloma regionami,

- dobrze rozwinięty przemysł przetwórstwa owocowo-warzywnego i mleczarskiego, wynikający z rolniczego charakteru powiatu,
- aktywność gospodarcza mieszkańców powiatu, o czym świadczy zwiększająca się corocznie liczba podmiotów gospodarczych (jednoosobowych bądź małych rodzinnych),
- dobra struktura demograficzna bezrobotnych i poszukujących pracy – duża ilość osób młodych i w wieku produkcyjnym, stanowiąca podstawę pozyskania siły roboczej (osoby w wieku 18 – 34 lata – stanowią 60,3 % ogółu bezrobotnych),
- perspektywy rozwoju istniejących firm w związku z przeprowadzaną ich restrukturyzacją,
- rozległa i dokładna znajomość lokalnego rynku pracy i jego głównych komponentów,
- rosnąca liczba pracodawców współpracujących z Powiatowym Urzędem Pracy oraz pozyskiwanie nowych poprzez dokładną analizę rynku pracy przez pośredników,
- trafniejsze rozpoznawanie potrzeb pracodawców i właściwe kojarzenie (skrócenie czasu realizacji ofert pracy),
- szerokie propagowanie wśród pracodawców usług świadczonych przez urząd pracy oraz podnoszenie ich jakości,
- bogactwo dziedzictwa kulturowego i historycznego.

SŁABE STRONY

- brak na lokalnym rynku pracy firm tworzących nowe miejsca pracy – dominująca na łowickim rynku ilość zakładów typowo rodzinnych i małych zatrudniających 1-2 osoby,
- duża zmienność rynku pracodawców (tworzenie nowych podmiotów gospodarczych, przy jednoczesnej likwidacji istniejących),
- brak na terenie powiatu terenów wyposażonych w infrastrukturę techniczną, co powoduje trudności z pozyskaniem inwestorów tworzących miejsca pracy,
- mała atrakcyjność ofert pracy (sezonowość, duża fluktuacja w zatrudnieniu, niskie płace oferowane przez pracodawców, wydłużony dzień pracy),
- niedopasowanie poziomu kwalifikacji zasobów pracy do potrzeb rynku pracy,

- bezrobocie ludzi młodych i bezrobocie długotrwale,
- bezrobocie na wsi rejestrowane i ukryte,
- duża liczba kobiet w strukturze bezrobotnych,
- mała mobilność bezrobotnych związana z wykształceniem,
- częste zwolnienia grupowe w dużych zakładach,
- rozdrobnienie rolnictwa,
- odpływ młodych, wykształconych ludzi do dużych aglomeracji miejskich (Łódź, Warszawa).

SZANSE

- bliskość dużych aglomeracji (rynku zbytu, ośrodki akademickie – Łódź, Warszawa),
- rozwój szkolnictwa wyższego, który pozwoli na poniesienie ogólnego poziomu wykształcenia mieszkańców,
- tworzenie przez lokalne samorządy warunków dla nowych inwestorów, którzy będą tworzyć nowe, stałe miejsca pracy,
- dostępność środków pomocowych,
- bliska integracja europejska,
- niskie ceny nieruchomości.

ZAGROŻENIA

- brak stabilizacji gospodarczej i politycznej w państwie,
- ubożenie społeczności lokalnej,
- dekonunktura w rolnictwie,
- wchłanianie specjalistów przez ościennie rynki pracodawców z aglomeracji warszawskiej i łódzkiej poprzez większe gratyfikacje pieniężne,
- brak na terenie powiatu instytucji wspierających rozwój lokalny.

III. WIODĄCE OBSZARY DZIAŁANIA

Powiatowy Program Przeciwdziałania Bezrobociu i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy jest opracowanym przez samorząd powiatowy dokumentem o

charakterze czteroletnim, który precyzuje priorytetowe działania jakie zostaną podjęte w obszarze lokalnej polityki rynku pracy, a więc zatrudnienia, przeciwdziałania bezrobociu i zwalczania jego skutków. Program zawiera się w poszczególnych priorytetach, które zapisano w trzech następujących obszarach działania:

- promocja i rozwój przedsiębiorczości,
- aktywizacja zawodowa młodzieży, w tym absolwentów,
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

1. Promocja i rozwój przedsiębiorczości

Nadzieją rynku pracy są małe i średnie przedsiębiorstwa, których liczba wykazuje tendencję wzrostową. Są to głównie firmy zajmujące się handlem i usługami. Powstawanie i rozwój małych i średnich firm jest skutecznym sposobem na stymulowanie rozwoju ekonomicznego i społecznego państwa, regionu i powiatu oraz łagodzenie problemów rynku pracy. Coraz częściej mówi się o programach wspierania przedsiębiorczości małych i średnich przedsiębiorstw. Konieczne są działania zmierzające do obniżenia kosztów zatrudnienia nowych pracowników przez te przedsiębiorstwa.

Wymieniony obszar działania zawiera następujące priorytety:

- 1.1. Promowanie przedsiębiorczości oraz wspieranie osób rozpoczynających działalność gospodarczą na własny rachunek
- 1.2. Upowszechnianie informacji dla przedsiębiorców o źródłach informacji pomocy doradczo – finansowej

2. Aktywizacja zawodowa młodzieży w tym absolwentów

Problem bezrobocia absolwentów zaliczany jest do najważniejszych problemów rynku pracy w Polsce.

Absolwenci po zakończeniu nauki, mają trudności w znalezieniu zatrudnienia. Występujące z tego powodu bariery w zaspokajaniu własnych potrzeb, oczekiwań i aspiracji często może prowadzić do zachowań społecznych. Młody człowiek, który w długim okresie czasu nie znajduje pierwszej pracy niejako przyzwyczajają się do sytuacji bierności zawodowej. Ponadto długi czas oczekiwania na pracę powoduje degradację kwalifikacji zawodowych. Dużym utrudnieniem dla absolwentów w znalezieniu pracy jest brak praktycznego doświadczenia zawodowego. Dotyczy to wszystkich - bez względu na poziom wykształcenia.

Badania opinii pracodawców wykazują, że nie są oni zainteresowani zatrudnianiem osób bez doświadczenia zawodowego. Badania opinii absolwentów wykazują natomiast, iż są oni nie zorientowani w sytuacji panującej na rynku pracy, mają stosunkowo wysokie wymagania co do przyszłej pracy i płacy, nie są skłonni podejmować pracy nie związanej z ich zawodem.

Wymieniony obszar działania zawiera następujące priorytety:

- 2.1. Dostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy.
- 2.2. Kształtowanie postaw młodzieży, umożliwiających wejście i funkcjonowanie na rynku pracy.
- 2.3. Promowanie programów zatrudnieniowych na rzecz absolwentów i młodzieży.

3. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Transformacja ustrojowa oraz związane z nią przemiany społeczno – gospodarcze uwidoczniły szereg problemów społecznych. Szczególnie bolesne i dotkliwe stało się narastające bezrobocie. Ogromna rzesza ludzi, pozbawiona została dotychczasowych źródeł dochodu, dotknęło ich zubożenie a nawet bieda. Skutki bezrobocia odczuło całe społeczeństwo. Są nimi koszty świadczeń socjalnych, poczucie zagrożenia utratą pracy dla osób zatrudnionych oraz nasilenie

zachowań patologicznych, zwłaszcza przestępczości, przemocy w rodzinie, nadużywania alkoholu i narkomanii.

Bezrobocie długotrwałe (tzw. chroniczne), czyli trwające ponad 12 miesięcy, uważane jest za niezwykle groźne, gdyż jego wynikiem jest często izolacja społeczna i zmiany w psychice bezrobotnych. Dla tej grupy osób „przebywanie na bezrobociu” staje się sposobem na życie – aktywizacja ich jest bardzo trudna, tym bardziej, że również pracodawcy nie są zainteresowani przyjęciem do pracy osoby długo pozostającej bez pracy (głównie z powodu dezaktualizacji jej wiadomości i doświadczeń zawodowych).

Wymieniony obszar działania zawiera następujące priorytety:

- 3.1. Aktywizacja osób długotrwałe bezrobotnych ze szczególnym uwzględnieniem osób z terenów wiejskich.
- 3.2. Zatrudnienie socjalne osób długotrwałe bezrobotnych.
- 3.3. Łagodzenie skutków zwolnień grupowych.

IV. MONITORING

W oparciu o priorytety ujęte w obszarach działania Programu - Powiatowy Urząd Pracy w Łowiczu każdego roku opracowywał będzie szczegółowe programy rynku pracy, biorąc pod uwagę aktualne potrzeby partnerów rynku pracy.

Szczegółowe roczne programy rynku pracy zawierać będą wskaźniki monitorowania takie jak:

- ◆ liczba osób objętych programem aktywizującym,
- ◆ ilość osób, które po ukończonym programie znajdą zatrudnienie lub samozatrudnienie (pozytywnym efektem jest podjęcie zatrudnienia lub samozatrudnienia w okresie 6 miesięcy od zakończenia programu),
- ◆ ilość osób, które znajdą zatrudnienie po okresie subsydiowania,
- ◆ zwiększenie zatrudnienia osób z terenów wiejskich poza rolnictwem.

Źródłem informacji będą sprawozdania z realizacji poszczególnych programów, zgodnie z harmonogramami działań ujętymi w tych programach (informacje roczne, półroczne, kwartalne lub po zakończeniu programu).

WIODĄCE OBSZARY DZIAŁANIA W RAMACH POWIATOWEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU I AKTYWIZACJI LOKALNEGO RYNKU PRACY

Lp	Priorytety	Działania	Efekty	Realizatorzy	Termin realizacji	Źródła finansowania
1	Promocja i rozwój przedsiębiorczości					
1.1	Promowanie przedsiębiorczości oraz wspieranie osób rozpoczynających działalność gospodarczą na własny rachunek	1.1.1. Pobudzenie przedsiębiorczości bezrobotnych poprzez działania poradnictwa zawodowego 1.1.2. Upowszechnianie wiedzy, rozwijanie postaw przedsiębiorczości oraz wspieranie aktywności gospodarczej mieszkańców powiatu poprzez popularyzację samozatrudnienia 1.1.3. Prowadzenie kursów przygotowujących do rozpoczęcia samodzielnej działalności gospodarczej 1.1.4. Rozpowszechnienie informacji o możliwościach uzyskania kredytu na rozpoczęcie własnej działalności przez osoby niepełnosprawne. 1.1.5. Stwarzanie warunków do tworzenia grup producenckich 1.1.6. Rozwój agroturystyki w powiecie	➤ zmniejszenie poziomu bezrobocia w powiecie ➤ zwiększenie szans mieszkańców powiatu na zatrudnienie	➤ samorządy: powiatowy i gminne, ➤ Cech Rzemiosł i Małej Przedsiębiorczości, ➤ pracodawcy, ➤ organizacje pozarządowe, ➤ instytucje bankowe, ➤ Powiatowy Urząd Pracy w Łowiczu, ➤ inni partnerzy rynku pracy	Program ciągły Program ciągły	Budżety samorządów i innych realizatorów programu Fundusz Pracy Europejski Fundusz Społeczny
1.2	Upowszechnianie informacji dla przedsiębiorców o źródłach informacji pomocy doradczo – finansowej	1.2.1. Informacja o źródłach i warunkach wsparcia finansowego dla przedsiębiorstw 1.2.1.1. wypracowanie form obiegu informacji o				

		tanich kredytach, preferencyjnych pożyczkach i możliwościach w zakresie poręczeń kredytowych. 1.2.1.2. rozpowszechnienie informacji o możliwościach uzyskania kredytu na utworzenie miejsca pracy dla osoby niepełnosprawnej. 1.2.2. Rozwijanie punktu informacji dla przedsiębiorców (współpraca z Fundacją INKUBATOR w Łodzi), 1.2.3. Organizowanie cyklicznych spotkań z pracodawcami mających na celu przekazanie informacji o współpracy ze służbami zatrudnienia w celu wspólnego organizowania miejsc pracy, 1.2.4. Stymulowanie rozwoju przedsiębiorczości poprzez upowszechnianie i stosowanie na poziomie lokalnym preferencyjnych ulg podatkowych i inwestycyjnych. 1.2.5. Wspomaganie przez służby zatrudnienia rozwoju firm poprzez właściwy dobór kadr pod potrzeby inwestorów.				
2	Aktywizacja zawodowa młodzieży, w tym absolwentów					
2.1.	Dostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy.	2.1.1. Planowanie rozwoju szkolnictwa ponadgimnazjalnego w oparciu o diagnozy rynku pracy na określone kadry 2.1.2. Kształcenie młodzieży w kierunkach zgodnych z rozwojem lokalnego rynku pracy	➤ zmniejszenie poziomu bezrobocia wśród młodzieży w powiecie ➤ lepsze przygotowanie młodzieży do wejścia na rynek pracy zwiększenie	➤ samorządy: powiatowy i gminne, ➤ placówki oświatowe,	Program ciągły	Budżety samorządów i innych realizatorów programu Fundusz Pracy

2.2	Kształtowanie postaw młodzieży, umożliwiających wejście i funkcjonowanie na rynku pracy.	2.1.3. Wprowadzenie do programów szkolnych wiedzy o funkcjonowaniu rynku pracy i przedsiębiorczości a także organizowanie w tym temacie warsztatów w Powiatowym Urzędzie Pracy. 2.1.4. Organizowanie miejsc pracy dla pracowników młodocianych 2.2.1. Organizowanie warsztatów pracy dla młodzieży, uczących postaw i zachowań na rynku pracy 2.2.2. Zorganizowanie Szkolnego Biura Kariery 2.2.3. Współpraca z Młodzieżowym Biurem Pracy 2.2.4. Prowadzenie kursów przygotowujących do rozpoczęcia samodzielnej działalności gospodarczej 2.2.5. Podejmowanie działań umożliwiających młodzieży niepełnosprawnej włączanie się w aktywne życie zawodowe	szans młodych osób na zatrudnienie	➤ placówki opiekuńczo – wychowawcze ➤ organizacje młodzieżowe, ➤ OHP, ➤ Cech Rzemiosł i Małej Przedsiębiorczości, ➤ pracodawcy, ➤ organizacje pozarządowe, ➤ instytucje bankowe, ➤ Powiatowy Urząd Pracy w Łowiczu, ➤ inni partnerzy rynku pracy	Program ciągły Program ciągły	Europejski Fundusz Społeczny
2.3.	Promowanie programów zatrudnieniowych na rzecz absolwentów i młodzieży.	2.3.1. Realizacja programu „Pierwsza praca” oraz działań wynikających z tego programu. 2.3.2. Realizacja lokalnych programów skierowanych do bezrobotnej młodzieży 2.3.3. Dostęp do usług poradnictwa zawodowego w				

		tym informacji zawodowej oraz poradnictwa indywidualnego. 2.2.4. Organizowanie targów pracy dla absolwentów. 2.3.5. Organizowanie targów edukacyjnych. 2.3.6. Organizowanie stażów dla absolwentów - nawiązanie pierwszego kontaktu z pracodawcą w celu zdobycia doświadczenia zawodowego. 2.3.7 Organizowanie miejsc pracy w ramach innych niż staże formach aktywizacji zawodowej absolwentów.				
3	Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu					
3.1.	Aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych	3.1.1. Upowszechnianie poradnictwa i doradztwa zawodowego wśród osób zagrożonych wykluczeniem społecznym: ➤ osoby pozostające w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy powyżej jednego roku, ➤ osoby opuszczające zakłady karne, ➤ osoby, korzystające ze środków opieki społecznej, ➤ bezrobotne kobiety z terenów wiejskich, ➤ bezrobotna młodzież, w tym młodzież z terenów wiejskich, ➤ osoby niepełnosprawne. 3.1.2. Organizowanie szkoleń i przekwalifikowań dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,	➤ wzrost aktywności zawodowej osób z grup ryzyka, ➤ zwiększenie szans na zatrudnienie osób będących w najtrudniejszej sytuacji, ➤ zwiększenie skuteczności oddziaływania na rzecz środowiska osób długotrwale bezrobotnych, szczególnie osób bezrobotnych z terenów wiejskich (bezrobocie ukryte), ➤ wzrost zdolności adaptacyjnych pracowników zwalnianych z	➤ samorządy: powiatowy i gminne, ➤ instytucje pomocy społecznej, ➤ instytucje szkolące, ➤ pracodawcy, ➤ związki zawodowe, ➤ organizacje pozarządowe, ➤ instytucje	Program ciągły Program ciągły	Budżety samorządów i innych realizatorów programu Fundusz Pracy Europejski Fundusz Społeczny

3.2	Zatrudnienie socjalne osób długotrwale bezrobotnych	3.1.3. Organizowanie miejsc pracy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez programy rynku pracy w tym programów specjalnych	przyczyn dotyczących zakładów pracy ➤ zmniejszenie poziomu bezrobocia w tych grupach,	bankowe, ➤ Powiatowy Urząd Pracy w Łowiczu, ➤ inni partnerzy rynku pracy	Program ciągły	
		3.2.1. Organizowanie zajęć w Gminnych Centrach Integracji Społecznej dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym 3.2.2. Współdziałanie służb zatrudnienia z gminnymi ośrodkami pomocy społecznej oraz Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w celu zdiagnozowania bytu rodzin z powodu bezrobocia. 3.2.3. Organizowanie miejsc pracy w ramach zatrudnienia socjalnego w celu okresowego usamodzielnienia się osób ekonomicznie najsłabszych i w najwyższym stopniu zagrożonych wykluczeniem społecznym, 3.2.4. Wspieranie środkami FP zatrudnienia na podstawie ustawy o zatrudnieniu socjalnym 3.2.5. Tworzenie miejsc pracy w ramach aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w celu powrotu do czynnego życia zawodowego.				
3.3		3.3.1 Bieżące monitorowanie sytuacji ekonomicznej firm działających na lokalnym rynku pracy w celu				

	Łagodzenie skutków zwolnień grupowych	aktualizacji wiedzy o zagrożeniach zwolnieniami grupowymi – wizyty pośredników w zakładach pracy. 3.3.2. Organizowanie szkoleń dla osób w okresie wypowiedzenia, 3.3.3. Wsparcie pracowników firm przeprowadzających zwolnienia grupowe – zwiększenie skuteczności Grup Wczesnej Interwencji, 3.3.4. Upowszechnianie programów adaptacyjno – zatrudnieniowych dla osób zwalnianych lub zagrożonych zwolnieniem z pracy.				
--	---------------------------------------	---	--	--	--	--